

ΛΑΒΕΤΕ ΘΕΣΕΙΣ, ΕΤΟΙΜΟΙ, ΠΑΜΕ!

Οι δραστηριότητες του Cedefop για το 2022-23 δίνουν ώθηση στο Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων

Η λέξη *Permacrisis* (μόνιμη κρίση) — νέα έννοια που περιγράφει πλήρως την αίσθηση πολλών ατόμων για το 2022 — επιλέχθηκε ως λέξη της χρονιάς από το αγγλικό λεξικό Collins. Στις αρχές του 2022, και ενώ η ΕΕ μόλις είχε αρχίσει να ανακάμπτει από την πανδημία, ξέσπασε πόλεμος στην Ευρώπη. Ακολούθησαν οικονομικές αναταράξεις και πρωτοφανής μετανάστευση. Η μετάβαση προς την ενεργειακή αυτόνομη, οι διαφαινόμενες ελλείψεις φυσικού αερίου και οι οικονομικές δυσκολίες που προκάλεσαν οι ραγδαίες αυξήσεις των τιμών αποτέλεσαν βασικά ζητήματα πολιτικής, σε μια εποχή που η κατάσταση έκτακτης ανάγκης όσον αφορά το κλίμα γινόταν ολοένα πιο έντονη και εμφανής.

Σε ένα περιβάλλον κρίσης και επιταχυνόμενων μεταβάσεων, το Cedefop συνέχισε να εστιάζει την προσοχή του στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), στις δεξιότητες και στην εργασιακή διάσταση της διττής μετάβασης. Με το έργο του συνέβαλε στην εκτίμηση των επιπτώσεων των σημερινών προκλήσεων στα συστήματα και στους τίτλους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), και ενθάρρυνε τον προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο συμβολής των πολιτικών στην προετοιμασία των ατόμων για το μέλλον. Το διάστημα πριν από το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων και καθ' όλη τη διάρκειά του, οι δραστηριότητες του Cedefop συνέβαλαν, και θα συνεχίσουν να συμβάλλουν εγκάρσια, στο να γίνει η μάθηση μέσω της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης η νέα κανονικότητα. Οι δεξιότητες είναι καίριας σημασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και τη διαμόρφωση επιτυχούς μετάβασης. Ταυτόχρονα, υπάρχει έλλειψη προσφοράς «κατάλληλων» δεξιοτήτων. Με την ανακήρυξη του 2023 ως Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, την κάλυψη των κενών και την άμβλυση των διαφορών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης. Επίσης, θα βρεθεί στο προσκήνιο ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός που ασχολείται με τις δεξιότητες: το Cedefop.

Η ανάκαμψη της αγοράς εργασίας συναντά την αναβάθμιση των δεξιοτήτων

Οι αγορές εργασίας της Ευρώπης ανακάμπτουν από την πανδημία και σήμερα **χάρη σε αυτήν είναι πιο ψηφιοποιημένες**. Η εκρηκτική αύξηση της τηλεργασίας επηρέασε σημαντικά τις πρακτικές προσλήψεων, η έλλειψη δεξιοτήτων οδήγησε τους εργοδότες στην επέκταση της αναγγελίας θέσεων εργασίας μέσω διαδικτύου με σκοπό την προσέγγιση περισσότερων πιθανών υποψηφίων και η εναλλαγή του προσωπικού αυξήθηκε, αφού πολλοί εργαζόμενοι αξιοποίησαν την ανάκαμψη της αγοράς εργασίας για να αναζητήσουν αλλού καλύτερες θέσεις εργασίας. Την τάση αυτή ανέδειξε το **Skills OVATE** — το εργαλείο του Cedefop για την παρακολούθηση των τάσεων στην εργασία και τις δεξιότητες. Το πρώτο εξάμηνο του 2022 ο αριθμός των αγγελιών θέσεων εργασίας που δημοσιεύτηκαν στο διαδίκτυο ήταν διπλάσιος αυτού που είχε καταγραφεί το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

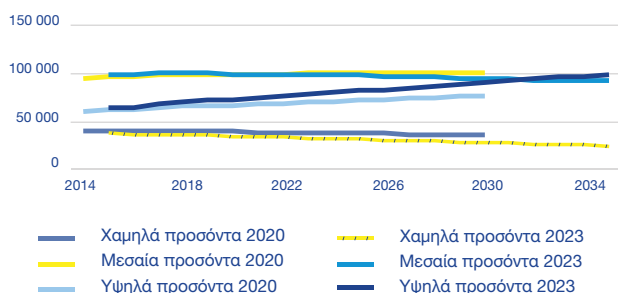
Μεταξύ των αγγελιών θέσεων εργασίας που δημοσιεύτηκαν στο διαδίκτυο από τα μέσα του 2020 έως τα μέσα του 2022, το 54 % αφορούσε θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης στους τομείς των επιστημών/μηχανικής, οικονομίας/διοίκησης, κοινωνικών επιστημών/νομικής ή ΤΠΕ. Οι τομείς της μεταποίησης, των κατασκευών και της συντήρησης έδωσαν ώθηση στην ανάκαμψη και την επέκταση της διαδικτυακής αγοράς εργασίας. Από κοινού, οι αγγελίες θέσεων εργασίας για χειρωνακτικές εργασίες, καθώς και για εργασίες μεσαίας και χαμηλής ειδίκευσης, αποτελούν τη μερίδα του λέοντος της ανάπτυξής της. Η ζήτηση για ανειδίκευτους εργάτες μεταποίησης, καθαριστές και βοηθούς, οδηγούς και υπεύθυνους μονάδων βρίσκεται σε άνθηση.

Οι μακροπρόθεσμες τάσεις εμφανίζουν μια κάπως διαφορετική εικόνα. Μια νέα πρόβλεψη του Cedefop για τις δεξιότητες σε επίπεδο ΕΕ που πρόκειται να δημοσιευτεί το 2023 δείχνει ότι πολύ γρήγορα η απασχόληση θα απαιτεί μεγαλύτερη ένταση δεξιοτήτων. Ο αριθμός θέσεων εργασίας υψηλής ειδίκευσης πιθα-

νόν να αυξηθεί συντομότερα απ' ό,τι προβλεπόταν, υπερβαίνοντας την απασχόληση μεσαίας ειδίκευσης σε περίπου μια δεκαετία από σήμερα (Εικόνα 1). Η απασχόληση σε θέσεις εργασίας στοιχειωδών προσόντων παραμένει σταθερή. Με κυρίαρχη τάση για την επόμενη δεκαετία την αναβάθμιση δεξιοτήτων, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων της ΕΕΚ και στη διεύρυνση του ρόλου της στην υποστήριξη της πρόσβασης των ατόμων σε πιο απαιτητικές θέσεις εργασίας.

Καθώς η απασχόληση αναμένεται να εναρμονιστεί με την προσφορά σε όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων περισσότερο απ' ό,τι προβλεπόταν αρχικά, φαίνεται ότι η αντιστοίχιση πρόκειται να βελτιωθεί στο σύνολο της ΕΕ. Ωστόσο, αυτό δεν θα συμβεί από μόνο του. Θα χρειαστεί να εκπληρωθούν οι φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας που έχουν ενσωματωθεί στην πρόβλεψη και θα απαιτηθεί επαρκές και άρτια καταρτισμένο εργατικό δυναμικό για την υλοποίηση της προβλεπόμενης τάσης αναβάθμισης.

Εικόνα 1. Το μέλλον της απασχόλησης ανά επίπεδο προσόντων: Σύγκριση των προβλέψεων 2020 και 2023 του Cedefop

Πηγή: Προβλέψεις για τις δεξιότητες 2020 και 2023 του Cedefop.

ΕΕΚ για τους Ουκρανούς

Η αγορά εργασίας της ΕΕ αντέδρασε με ταχύτητα στην αυξανόμενη ένταση μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας. Περισσότεροι εργοδότες άρχισαν να δημοσιεύουν αγγελίες θέσεων εργασίας στοχευμένες προς Ουκρανούς και, αφότου ξέσπασε ο πόλεμος, το διάστημα μεταξύ Μαρτίου και Μαΐου 2022, δημοσιεύτηκαν σχεδόν 20 000 — παραπάνω από πενταπλάσιες σε σχέση με τις αγγελίες που δημοσιεύτηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2020.

Η ΕΕ ενεργοποίησε την [οδηγία περί προσωρινής προστασίας](#) τον Μάρτιο του 2022 για να παράσχει στους Ουκρανούς πρόσφυγες πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στην ΕΕΚ. Το Cedefop στηρίχτηκε στο δίκτυό του για την επαγγελματική κατάρτιση [ReferNet](#) για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με [τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι χώρες και τους τρόπους ανταπόκρισης σε αυτές](#). Η οικονομική στήριξη, η δι-

ευκόλυνση της συμμετοχής σε προγράμματα, συμπεριλαμβανομένης της διττής ΕΕΚ, και τα μέτρα για την αντιμετώπιση γλωσσικών δυσκολιών συνέβαλαν στην άρση των εμποδίων όσον αφορά την ένταξη. Οι προσεγγίσεις που αναδύονται σε ορισμένες χώρες για τη στήριξη των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών που παρέχουν ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση αποτελούν έμπνευση για άλλες χώρες.

Η χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή και η στήριξη των νεαρών Ουκρανών που προέρχονται από διαφορετικό περιβάλλον, καθώς και η εστίαση στην ευημερία και την ψυχική υγεία των εκπαιδευομένων υπό αβέβαιες περιστάσεις, φαίνεται να αποτελούν πρωταρχικές προκλήσεις. Η αντιμετώπισή τους μέσω ΕΕΚ και υποστήριξης θα εξακολουθήσει να έχει και-ρια σημασία για την ένταξη στην εκπαίδευση, την αγορά εργασίας και την κοινωνία εκατομμυρίων νέων και ενήλικων προσφύγων που έχουν ξεφύγει από τον πόλεμο.

Η ΕΕΚ ενδυναμώνει τομείς και πόλεις κατά την πράσινη μετάβαση

Το 2022 [κατέστησαν πιο φιλόδοξοι](#) οι στόχοι για την ενεργειακή απόδοση και την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, καθώς και τα μέτρα που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της δέσμης προσαρμογής στον στόχο του 55 % της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ. Προς ισχυροποίηση της αντίληψης ότι οι πολιτικές και τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης δίνουν ώθηση στην αλλαγή προς ένα πιο βιώσιμο μέλλον, το Συμβούλιο εξέδωσε [σύσταση σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη](#). Ο οικολογικός προσανατολισμός της ΕΕΚ, των επαγγελματιών και των επαγγελματικών προσόντων βρέθηκε στο προσκήνιο κατά την [Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Επαγγελματικών Δεξιοτήτων του 2022](#) που οργάνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ στο [νέο πράσινο παρατηρητήριο του Cedefop](#) έφτασαν νέα στοιχεία προς υποστήριξή του.

Το 2022 το Cedefop εξέτασε προσεκτικότερα τι σημαίνει η [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#) για τις [πόλεις](#), τη [διαχείριση των απορριμμάτων](#), τον αγροδιατροφικό τομέα και την κυκλική οικονομία. Κοινωνικοί εταίροι, κλαδικές ενώσεις, δημόσιες αρχές και εμπειρογνώμονες συνεργάστηκαν με το Cedefop για να χαρτογραφήσουν τις τάσεις και τις επιπτώσεις τους στα επαγγέλματα, την ΕΕΚ και τις δεξιότητες έως το 2030. Κάθε τομέας θα υποστεί τον δικό του μετασχηματισμό, αλλά υπάρχουν επίσης εντυπωσιακές ομοιότητες. Παράλληλα με τους εμπειρογνώμονες που διαθέτουν τεχνολογική εμπειρογνώση σε θέματα οικολογίας, οι επαγγελματίες που την εφαρμόζουν σε μεγάλη κλίμακα και εκείνοι που διαχειρίζονται την

πράσινη μετάβαση, ζητούν τη συμμετοχή των πολιτών ή παρέχουν κατάρτιση στις επιχειρήσεις ώστε να συμμετάσχουν στη μετάβαση αυτή θα διαδραματίσουν επίσης κρίσιμους ρόλους (Εικόνα 2).

Η ΕΕΚ έχει τη δυνατότητα να επιταχύνει την πράσινη μετάβαση μέσω των ισχυρών δεσμών της με την αγορά εργασίας και των ευέλικτων προσεγγίσεων ως προς τα επαγγελματικά προσόντα, π.χ. μέσω μικροδιαπιστευτηρίων. Μέσω του οικολογικού προσανατολισμού δίνεται στην ΕΕΚ η ευκαιρία να επαναπροσδιορίσει τα επαγγέλματα, να αξιοποιήσει τη δυνατότητα προώθησης της πράσινης μετάβασης που διαθέτει και να επεκταθεί περαιτέρω σε υψηλότερου επιπέδου ΕΕΚ.

Εικόνα 2. Πράσινη μετάβαση: αναδυόμενα επαγγέλματα και επιταχυντές της μετάβασης

ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΕΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

«Μάρκετινγκ» πράσινων θέσεων εργασίας / σταδιοδρομιών
Αξιόπιστες πληροφορίες για τις δεξιότητες
Ισχυρά κυκλώματα ανταλλαγής πληροφοριών για ευέλικτη επαγγελματική εκπαίδευση
Δίκτυα
Αρμόδιοι τοπικοί φορείς
Συστημική σκέψη
Μικροδιαπιστευτήρια
Οικολογική μαθητεία

ΕΞΥΠΝΕΣ/ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

Διαχειριστής πράσινης/έξυπνης πόλης
Επαγγελματίας ΤΠΕ
Ειδικός αστικού χώρου
Επαγγελματίας ενέργειας
Ειδικός μεταφορών και κινητικότητας
Ειδικός προστασίας του περιβάλλοντος
Ειδικός συμμετοχής του πολίτη
Επαγγελματίας κατασκευών

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σχεδιαστές κυκλικών προϊόντων
Αναλυτές βιομηχανικών προβλημάτων
Μηχανικοί υλικών και διεργασιών
Διαχειριστές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
Διαμεσολαβητές βιομηχανικής συμβίωσης
Ειδικό υδρογόνου
Ειδικό συμπεριφοράς των καταναλωτών
Εκπαιδευτές βιωσιμότητας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Διαχειριστής εφοδιαστικής, αναλυτής δεδομένων
Υπεύθυνος (στρατηγικής) διαχείρισης απορριμμάτων
Επαγγελματίας αξιοποίησης αποβλήτων
Ειδικός ενέργειας
Επαγγελματίας βελτιστοποίησης διαλογής απορριμμάτων
Σχεδιαστής μονάδων κυκλικής οικονομίας
Τεχνολόγος μηχανικός (ανακύκλωση προϊόντα)
Ειδικός εξόρυξης πρώτων υλών / ανακύκλωσης / επαναχρησιμοποίησης
Εκπαιδευτής διαχείρισης απορριμμάτων
Ειδικός επισκευών

ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Ειδικό ανθρώπινων πόρων (μεγάλα αγροκτήματα)
Γεωπόντοι
Μηχανικοί
Επιστήμονες δεδομένων
Ειδικό ηλεκτρονικού εμπορίου
Ειδικό ασφάλειας τροφίμων
Ειδικό GPS (γεωργία ακριβείας)

Πηγή: Προβλέψεις πράσινων δεξιοτήτων του Cedefop (2022).

Μια εμβληματική έκθεση των Cedefop-ΟΟΣΑ του 2022 παρουσιάζει πώς αναδύονται οι πράσινες θέσεις μαθητείας σε ολόκληρη την Ευρώπη και καταδεικνύει τις δυνατότητές τους όσον αφορά τον μετασχηματισμό. Το δυναμικό της πρακτικής μάθησης μπορεί να βοηθήσει τους μαθητευόμενους να γίνουν παράγοντες αλλαγής στους χώρους εργασίας τους. Χάρη στη διπλή τους «ταυτότητα», ως εκπαιδευόμενοι και εργαζόμενοι, μπορούν να μεταφέρουν την «πράσινη καινοτομία» από τους χώρους μάθησης σε αυτούς της εργασίας και αντιστρόφως. Η αύξηση των πράσινων θέσεων μαθητείας για ενήλικες που απασχολούνται σε θέσεις εργασίας σχετικές με τον λιγνίτη θα είναι κρίσιμης σημασίας για τη διευκόλυνση της μετάβασης και τη συνδρομή στις περιφέρειες ώστε να αποκτήσουν πιο πράσινο χαρακτήρα και να γίνουν καθαρότερες ⁽¹⁾. Το οικολογικό έργο του 2023 θα επικεντρώνεται ολοένα και περισσότερο στον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι κοινωνικοί εταίροι στην προετοιμασία των περιφερειών για ένα πιο πράσινο μέλλον.

Δίκαιος ψηφιακός μετασχηματισμός σημαίνει περισσότερες δεξιότητες και καλύτερες θέσεις εργασίας

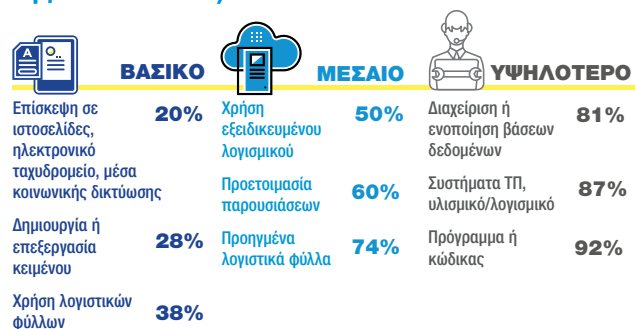
Τα πορίσματα της δεύτερης ευρωπαϊκής έρευνας για τις δεξιότητες και τις θέσεις εργασίας, που παρουσιάστηκαν στη [διάσκεψη για την ενίσχυση της ψηφιακής μετάβασης](#) καταδεικνύουν γιατί είναι τόσο σημαντικό να καταστούν οι ψηφιακές δεξιότητες και οι δεξιότητες στον τομέα των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) κορυφαία προτεραιότητα της πολιτικής για την ΕΕΚ και τις δεξιότητες. Το 52 % των ενηλίκων εργαζομένων της ΕΕ-27+ ⁽²⁾ χρειάζεται να αναπτύξουν περαιτέρω τις ψηφιακές τους δεξιότητες για να κάνουν

⁽¹⁾ Το 2022 το Cedefop έκανε ένα σημαντικό βήμα προς τη δική του πράσινη μετάβαση με τη δέσμευσή του να επιτύχει ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα έως το 2030. Στόχος του οργανισμού είναι να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στο κατώτερο δυνατό επίπεδο και να αντισταθμίσει τις αναπόφευκτες εκπομπές μέσω δραστηριοτήτων αφαίρεσης άνθρακα.

⁽²⁾ Η ΕΕ των 27 κρατών μελών συν τη Νορβηγία και την Ισλανδία.

καλύτερα την εργασία τους και δύο στους τρεις εργαζόμενους που επηρεάζονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις παρουσιάζουν έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων. Ενώ η τεχνητή νοημοσύνη και οι προηγμένες ψηφιακές εφαρμογές βρίσκονται συχνά στο προσκήνιο, πολλοί ενήλικες Ευρωπαίοι θα ωφελούνταν από την αναβάθμιση βασικών και μεσαίου επιπέδου ψηφιακών δεξιοτήτων, ως εφελτήριο για πιο προηγμένες θέσεις εργασίας (Εικόνα 3).

Εικόνα 3. Δυναμικό μάθησης σε ψηφιακές δραστηριότητες (% των ενηλίκων εργαζομένων της ΕΕ+ το 2021)

Πηγή: Cedefop (2022). Η Ευρώπη στη σωστή κατεύθυνση προς μια ανθρώπινη ψηφιακή μετάβαση.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα πρέπει επίσης να παρέχει στα άτομα την ευκαιρία να αξιοποιούν και να αναπτύσσουν τις δεξιότητές τους: μέσω καινοτόμου σχεδιασμού θέσεων εργασίας, με διεύρυνση της πρόσβασης στην ψηφιακή τεχνολογία και με την υποστήριξη του σχεδιασμού θέσεων εργασίας που ευνοεί τη μάθηση. Υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες για ψηφιακή αναβάθμιση του κόσμου της εργασίας. Για πολλούς εργαζόμενους, όταν τους παρέχονται τα μέσα για αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανειδίκευση, η ψηφιακή μετάβαση μπορεί να συνοδεύεται από πιο ενδιαφέρουσα εργασία που τους προσφέρει περισσότερη ικανοποίηση, από μεγαλύτερη αυτονομία, βελτίωση της ποιότητας της εργασίας και περισσότερες ευκαιρίες μάθησης. Η πρώτη ευρωπαϊκή έρευνα για την κατάρτιση και τη μάθηση του Cedefop, που θα διενεργηθεί το 2023, και οι νέες εργασίες σχετικά με την μαθητεία για δίκαιη ψηφιακή μετάβαση θα προωθήσουν την κατανόηση των τρόπων με τους οποίους αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Απλώς περισσότερες δεξιότητες δεν αρκούν για τη γενιά της COVID

Το 2022, το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας, το Cedefop συνεργάστηκε με άλλους τέσσερις οργανισμούς υπό την ευθύνη της ΓΔ Απασχόλησης για να προωθήσουν σθεναρά την επέκταση της στήριξης στους νέους: δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στη διεύρυνση της πρό-

σβασης σε επαγγελματική πείρα και ευκαιρίες εργασίας στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία (Πλαίσιο 1). Υπάρχει ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη για μέτρα που συμβάλλουν στη δημιουργία καλύτερων θέσεων εργασίας, για να συμπληρώσουν και να καταστήσουν αποτελεσματικότερες τις πολιτικές που προσαρμόζονται στην προσφορά. Οι νέοι σε ολόκληρη την Ευρώπη αντιμετώπισαν πρωτόγνωρες προκλήσεις σχετικές με τη μάθηση και την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας που τους ταιριάζουν όταν εμφανίστηκε η COVID-19 και υπέφεραν σε μεγάλο βαθμό όσον αφορά την ψυχική υγεία.

Πλαίσιο 1. Πρώτα οι νέοι! Αποτελεσματικές πολιτικές για τους νεαρούς Ευρωπαίους σε περιόδους αβεβαιότητας

Youth first!

EMPLOYMENT, SKILLS AND SOCIAL POLICIES THAT WORK FOR YOUNG EUROPEANS IN TIMES OF UNCERTAINTY
8 September 2022 10:00-13:00 (CEST) European Parliament/Spine@ 112

- Οργανώθηκε από το Cedefop και το Eurofound (επικεφαλής διοργανωτές), καθώς και το ETF, τον EU-OSHA και την ELA στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την ευκαιρία του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας.
- Οι οργανισμοί μοιράστηκαν την εμπειρογνωσία τους σχετικά με την αγορά εργασίας και τις τάσεις στις δεξιότητες, με την πανδημία COVID, την κρίση στην Ουκρανία, την ποιότητα της απασχόλησης και τις συνθήκες εργασίας των νέων στην Ευρώπη.
- Ένα από τα βασικά θέματα ήταν οι συνέργειες που αναπτύσσουν οι οργανισμοί της ΕΕ και οι τρόποι με τους οποίους αλληλοσυμπληρώνονται: με τη συλλογή δεδομένων, την ανταλλαγή μεθοδολογικής εμπειρογνωσίας και την έκδοση κοινών ερευνών.

Σε χώρες με πιο αδύναμα συστήματα δημιουργίας δεξιοτήτων, χαμηλότερα επίπεδα απασχόλησης έντασης δεξιοτήτων και λιγότερο ανθεκτική οικονομία, η εμπειρία των νέων που κατάφεραν να διασφαλίσουν μια θέση εργασίας καταδεικνύει ότι, για πολλούς, η αναντιστοιχία δεν αφορά την έλλειψη δεξιοτήτων αλλά τις θέσεις εργασίας όπου δεν αξιοποιούνται οι δυνατότητές τους. Διαθέτουν περισσότερες ψηφιακές γνώσεις, είναι πιο εξοικειωμένοι με την εξ αποστάσεως εργασία και μάθηση και πιο ειδικευμένοι σε προηγμένες ψηφιακές τεχνολογίες. Το γεγονός ότι συχνά βρίσκονται σε λιγότερο ασφαλείς και χαμηλότερης ποιότητας θέσεις εργασίας, ότι έχουν συχνά περισσότερα από τα ζητούμενα προσόντα, αντλούν μειωμένη ικανοποίηση από την εργασία τους

και έχουν λιγότερες παροχές κατάρτισης χρηματοδοτούμενης από τους εργοδότες τούς θέτει σαφώς σε μειονεκτική θέση.

Πλαίσιο 2. Cedefop και ReferNet: 20 έτη συνεργασίας στην ενίσχυση των ευρωπαϊκών ΕΕΚ

Το **ReferNet** είναι το δίκτυο ιδρυμάτων του Cedefop που παρέχει πληροφορίες για τα εθνικά συστήματα ΕΕΚ και τις σχετικές πολιτικές των κρατών μελών της ΕΕ, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας.

Στην **εκδήλωση για την 20ή επέτειο του ReferNet** που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 2022, το Cedefop έκανε ανασκόπηση των 20 ετών επιτυχημένης συνεργασίας και εταιρικής σχέσης.

Η εξαιρετικά επιτυχημένη συνεισφορά του ReferNet έως σήμερα καθιστά το δίκτυο ένα από τα πιο πολύτιμα εγχειρήματα του Cedefop

— Jürgen Siebel, διευθυντής του Cedefop

Είμαστε μια ομάδα Ευρωπαίων που μοιραζόμαστε το όραμα να εργαστούμε για καλύτερη ΕΕΚ

— Λουκάς Ζαχειλας, προϊστάμενος τμήματος του Cedefop

Το προσεχές Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων θα είναι κατά βάση ένα έτος αφύπνισης για τα επαγγέλματα και την κατάρτιση

— Μαργαρίτης Σχοινιάς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η εκπαίδευση, σε έναν «ρευστό» κόσμο, μπορεί να βοηθήσει τους ανθρώπους να διεκδικήσουν μια νέα ελευθερία, διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή και να διευκολύνει τον μεγάλο μετασχηματισμό

— Fabienne Goux-Baudiment, μελλοντιστής

Έναρξη της επανάστασης των δεξιοτήτων

Το Cedefop αξιοποίησε την έρευνά του και **συνένωσε τις δυνάμεις του με την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή** για την υποστήριξη πιο συντονισμένων και συστημικών προσεγγίσεων για την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανεκπαίδευση. Τα πορίσματα από τις αξιολογήσεις της σημερινής διαδρομής αναβάθμισης των δεξιοτήτων του Cedefop

στη Γαλλία και την Ιταλία έδειξαν σε τι συνίστανται συχνά οι προσεγγίσεις αυτές: δράση σε τοπικό επίπεδο, προσέγγιση των ατόμων που κινδυνεύουν περισσότερο από κοινωνικό αποκλεισμό και βιωσιμότητα των ad hoc έργων ⁽³⁾.

Η μαθητεία μπορεί να αποτελέσει σημαντική διαδρομή κατάρτισης για ενήλικες ανειδίκευτους εργαζομένους. Η ενίσχυσή της μπορεί να συμβάλει συγχρόνως στην αναβάθμιση δεξιοτήτων, την ένταξη, τη διττή μετάβαση και σε άλλους στόχους πολιτικής. Για τον σκοπό αυτό, **η μαθητεία πρέπει να καταστεί πραγματική και ρεαλιστική δυνατότητα για τους ενήλικες, περισσότεροι ενήλικες και επιχειρήσεις πρέπει να συμμετέχουν** (Εικόνα 4).

Εικόνα 4. Τρόποι για την πλήρη αξιοποίηση της μαθητείας ενηλίκων

 ΠΩΣ Η ΜΑΘΗΤΕΙΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΝΗΛΙΚΕΣ	 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
 Άρση των εμποδίων στην πρόσβαση σε παροχή ποιοτικής κατάρτισης	 Κατανόηση των κινήτρων των ενηλίκων και των επιχειρήσεων για την αξιοποίηση της μαθητείας προς αναβάθμιση δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση
 Προσέγγιση και καθοδήγηση για να μπροσούν οι ενήλικες να κατανοήσουν τα οφέλη	 Σαφής προσδιορισμός των πραγματικών αναγκών που μπορεί να καλύψει η μαθητεία
 Παρότρυνση μέσω μη οικονομικών κινήτρων	 Συστηματική συμμετοχή συνδικαλιστικών οργανώσεων και εργοδοτών, από κοινού με τις δημόσιες αρχές, και συνεργασία μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων απασχόλησης
 Οικονομικά κίνητρα, στοχευμένη και προσαρμοσμένη στήριξη στις επιχειρήσεις	
 Ευελξία στην οργάνωση και τη διεξαγωγή της κατάρτισης	
 Διαμόρφωση της μαθητείας σύμφωνα με τα διακριτά χαρακτηριστικά των ενηλίκων	

Το 2022 το έργο του Cedefop σχετικά με τις **βασικές ικανότητες** επικεντρώθηκε στην **επιχειρηματικότητα**, η οποία αποτελεί τη βάση για τη δημιουργικότητα, τη βιωσιμότητα, την ανθεκτικότητα και την προσαρμοστικότητα στις αλλαγές. Επίσης δίνει ώθηση στην ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα. Το 2023 το Cedefop θα εξετάσει λεπτομερώς τα εθνικά οικοσυστήματα επιχειρηματικής μάθησης για να προσδιορίσει μεθόδους, εργαλεία και προσεγγίσεις που βοηθούν τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής, τους παρόχους ΕΕΚ και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να ενισχύσουν τα προγράμματα ΕΕΚ όσον αφορά την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας.

Οι **εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές ΕΕΚ** διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο στην επανάσταση των δεξιοτήτων. Η **καταγραφή του 2022 των εθνικών**

⁽³⁾ Το 2023 θα δρομολογηθούν ανά χώρα θεματικές αξιολογήσεις σχετικά με τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων για ενήλικες στην Κροατία και την Ισπανία.

προσεγγίσεων για την αρχική και τη συνεχή επαγγελματική τους εξέλιξη από το Cedefop καταδεικνύει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές σε σύνθετες και ταχέως μεταβαλλόμενες κοινωνίες. **Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να κατατοπιστούν και να επανεκπαιδευτούν** για να γίνουν πρεσβευτές της διττής μετάβασης και να αλλάξουν τη νοοτροπία των εκπαιδευομένων. Το 2023 ή στις αρχές του 2024 το Cedefop θα δρομολογήσει την πρώτη ευρωπαϊκή έρευνα σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές για να εκτιμήσει κατά πόσον είναι προετοιμασμένοι για τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν στο μέλλον.

Η επανάσταση των δεξιοτήτων δεν θα έχει επιτυχία χωρίς να διευρυνθεί η στήριξη της μάθησης και της σταδιοδρομίας: μέσω καθοδήγησης, επικύρωσης των δεξιοτήτων που πραγματικά διαθέτουν τα άτομα, πιο στοχευμένων κινήτρων όπως οι ατομικοί λογαριασμοί μάθησης και κοινωνικής υποστήριξης. Το 2022 το Cedefop αύξησε την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα συστήματα αποτελεσματικού και χωρίς αποκλεισμούς επαγγελματικού προσανατολισμού και έδωσε χώρο στη συζήτηση για τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις όσον αφορά την ανάπτυξη των συστημάτων αυτών. Το Cedefop κάλεσε εμπειρογνώμονες για να συζητήσουν **την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των μεθόδων επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και τις δυνατότητες βελτίωσης των υπηρεσιών** και από κοινού διοργάνωσαν τον πρώτο παγκόσμιο μήνα καριέρας. Η 4η μπιενάλε επικύρωσης προηγούμενης μάθησης αποτέλεσε ευκαιρία να συζητηθούν με ένα παγκόσμιο κοινό εμπειρίες, πληροφορίες, γνώσεις, ιδέες και οράματα σχετικά με την επικύρωση ως ουσιαστικό στοιχείο της δια βίου μάθησης και με τις τάσεις που προωθούν τις αλλαγές από τότε που το Cedefop παρουσίασε πρώτο την έννοια της επικύρωσης πριν από δύο και πλέον δεκαετίες.

Διαμόρφωση της αλλαγής και στήριξη των δεξιοτήτων

Επί δύο δεκαετίες οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν καταβάλει προσπάθειες για να καταστήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες διαφανείς και μεταβιβάσιμες μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να διευκολύνεται η ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών. Το 2022 το Cedefop εξέτασε το παρελθόν για να κατανοήσει τους τρόπους με τους οποίους **η δυνατότητα μεταβίβασης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν σε τυπικά, μη τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα μπορεί να βελτιωθεί** στο μέλλον. Το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων 2023 θα προσφέρει ευκαιρίες για να συζητηθούν οι ευρωπαϊκές

και εθνικές πρωτοβουλίες που επηρέασαν τους εκπαιδευόμενους.

Το ενωσιακό πλαίσιο πολιτικής για την ΕΕΚ και τις δεξιότητες, καθώς και η άνευ προηγουμένου διαθέσιμη χρηματοδότηση μέσω του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, του Erasmus+ και άλλων πηγών γίνονται παράγοντες αλλαγής. Τα πρώτα πορίσματα από την παρακολούθηση της εφαρμογής της **σύστασης για την ΕΕΚ** του Cedefop και της **Δήλωσης του Osnabrück** δείχνουν ποιες είναι οι προτεραιότητες των ευρωπαϊκών χωρών στα εθνικά τους σχέδια εφαρμογής: να καταστήσουν την ΕΕΚ πιο ευκίνητη, ευέλικτη και συμπεριληπτική, να προωθήσουν την ψηφιακή μετάβαση, να διαμορφώσουν μια νέα νοοτροπία διά βίου μάθησης και να επεκτείνουν τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ. Σχεδόν εξίσου σημαντικές προτεραιότητες —ωστόσο λιγότερο ορατές λόγω του εγκάρσιου χαρακτήρα τους— αποτελούν ο οικολογικός προσανατολισμός της ΕΕΚ και η ενίσχυση του **Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης**, καθώς και οι διεθνείς διαστάσεις της.

Τα μικροδιαπιστευτήρια **βρέθηκαν στο προσκήνιο** το 2022. Αυτά βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύσσουν τον φάκελο δεξιοτήτων τους, να «**συσσωρεύουν**» γνώσεις με τους δικούς τους ρυθμούς σύμφωνα με τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και τις ατομικές τους ανάγκες. Ενώ οι αρχές, οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι κοινωνικοί εταίροι αναγνωρίζουν την **ευελιξία και τη δυνατότητα μεταφοράς και μεταβίβασης των μικροδιαπιστευτηρίων**, υπάρχουν αρκετές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους στην αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση. Σε αυτές περιλαμβάνονται η ανάπτυξη προβολής και εμπιστοσύνης στους εργοδότες και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και η τοποθέτησή τους παράλληλα με τους παραδοσιακούς τίτλους και τα συστήματα αναγνώρισης. Το 2023 με το έργο του Cedefop «**Το μέλλον της ΕΕΚ**» θα αναδειχθεί ο ρόλος των μικροδιαπιστευτηρίων στη στήριξη της απασχόλησης.

Τα **εργαλεία και οι βάσεις δεδομένων** του Cedefop συμβάλλουν στην παρακολούθηση της προόδου και στη μετατροπή των φιλοδοξιών σε δράση. Ο **ευρωπαϊκός πίνακας πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ)** που εκδόθηκε το 2022 παρουσιάζει την πρόοδο ως προς τους συμφωνηθέντες ποσοτικούς στόχους. Στο χρονοδιάγραμμα των ευρωπαϊκών πολιτικών ΕΕΚ, που αναμένεται να δρομολογηθεί το 2023, θα αξιοποιηθεί η παρακολούθηση των πολιτικών ΕΕΚ του Cedefop για την καταγραφή της προόδου που σημειώθηκε με την πάροδο του χρόνου και για την ενθάρρυνση και τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων στις πολιτικές ΕΕΚ και διά βίου μάθησης. Όπως γίνεται φανερό στη **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με δρόμους προς τη σχολική επι-**

τυχία του 2022, η αξία των εργαλείων του Cedefop αναγνωρίζεται. Αυτό καθιστά την εργαλειοθήκη ΕΕΚ του Cedefop για την αντιμετώπιση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και τους πρακτικούς πόρους της, βασικό σημείο αναφοράς για τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής και τους επαγγελματίες στον χώρο της ΕΕΚ στην Ευρώπη.

Το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων θα αρχίσει το 2023. Το Cedefop θα αξιοποιήσει το έτος ως ευκαιρία για τη στήριξη των ατόμων και τις δεξιότητές τους ως τον κρίσιμο σύνδεσμο μεταξύ των ενωσιακών και εθνικών στόχων πολιτικής και της απτής προόδου προς την επίτευξή τους. Σε περιόδους μετασχηματισμού, η ανάπτυξη και η αξιοποίηση των δεξιοτήτων των νέων και των ενηλίκων τους δίνουν κίνητρο να επιδείξουν τον καλύτερο εαυτό τους, τους παρέχουν εφελκυστικό για μια επιτυχημένη σταδιοδρομία και έχουν τελικά θετικό αντίκτυπο. Η μόνιμη κρίση έγινε η νέα κανονικότητα το 2022. Το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων 2023 θα διασφαλίσει ότι η «μόνιμη ανάπτυξη δεξιοτήτων» είναι η απάντηση.

CEDEFOPΕυρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη
της Επαγγελματικής Κατάρτισης**Ενημερωτικό σημείωμα – 9179 EL**

Αριθ. καταλόγου: TI-BB-23-001-EL-N

ISBN 978-92-896-3474-8, doi: 10.2801/615334

Copyright © Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2023. Creative Commons Attribution 4.0 International

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ελληνικά, τα ισπανικά, τα ιταλικά, τα πολωνικά και τα πορτογαλικά, καθώς και στη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της ΕΕ. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, εγγραφείτε στην ακόλουθη διεύθυνση: www.cedefop.europa.eu/el/user/register

Άλλα ενημερωτικά σημειώματα και δημοσιεύσεις του Cedefop διατίθενται στον ιστότοπο: www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx

Ευρώπης 123, Θεσσαλονίκη (Πυλαία), ΕΛΛΑΔΑ

Ταχυδρομική διεύθυνση: Cedefop service post, 57001, Θέρμη, ΕΛΛΑΔΑ

Τηλ. +30 2310490111, Φαξ +30 2310490020

Email: info@cedefop.europa.euwww.cedefop.europa.eu